

AAL-001-001483

Seat No. _____

B. A. (CBCS) (Sem. IV) Examination

April / May – 2016

Sanskrit : Paper - IX

(Sahitya Shastra) (Elective - I)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001483

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના/Instruction :

દરેક પ્રશ્નના જવાબો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવાના રહેશે.

Write answers of all questions in main answer sheet.

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તરમાં ચાર વિકલ્પોમાંથી કોઈપણ એક વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો : ૨૦
- 1 Select any **one** answer out of **four** options and write : 20
- (૧) ઈ.સ.ની કઈ સદી મમ્મટનો કાર્યકાળ મનાય છે ?
- (1) In which century the date of Mammata is considered ?
- (A) પહેલી સદી (B) પાંચમી સદી
(C) દસમી સદી (D) અગિયારમી સદી
- (૨) વાગ્દેવતાનો અવતાર કોણ મનાય છે ?
- (2) Who is incarnation of વાગ્દેવતા ?
- (A) દંડી (B) મમ્મટ
(C) વિશ્વનાથ (D) આનંદવર્ધન
- (૩) 'કાવ્યપ્રકાશ' કેટલા ઉલ્લાસોમાં વિભક્ત છે ?
- (3) In how many chapters Kavyaprakash is divided ?
- (A) ૪ (B) ૬
(C) ૮ (D) ૧૦
- (૪) મમ્મટના મતાનુસાર શબ્દના કેટલા પ્રકારો છે ?
- (4) According to Mammata how many types of શબ્દs are considered ?
- (A) ૩ (B) ૪
(C) ૫ (D) ૬

- (૫) શબ્દશક્તિના કેટલા પ્રકારો છે ?
- (5) How many types of શબ્દશક્તિ: ?
 (A) ૩ (B) ૪
 (C) ૫ (D) ૬
- (૬) લક્ષણાના કુલ કેટલા પ્રકારો છે ?
- (6) How many type of લક્ષણા all to gather ?
 (A) ૩ (B) ૪
 (C) ૫ (D) ૬
- (૭) મમ્મટ અનુસાર કાકુ એટલે શું ?
- (7) According to Mammata what is કાકુ ?
 (A) ધ્વનિ (B) અધ્વનિ
 (C) ધ્વનિનો વિકાર (D) કુધ્વનિ
- (૮) વિષયી વિષયને ગળી જાય તેવી લક્ષણાને કઈ લક્ષણા કહેવાય ?
- (8) Where in વિષયી gulps the વિષય which type of લક્ષણા it is ?
 (A) શુદ્ધ લક્ષણા (B) ગૌણી લક્ષણા
 (C) સાધ્યવસાનિકા ગૌણી લક્ષણા (D) સારોપા શુદ્ધા લક્ષણા
- (૯) કારણો અખંડ હોય છતાં ફળ ન મળે તેને કયો અલંકાર કહેવાય ?
- (9) Which kind of figure of speech where the causes are presented eventhough the result doesn't occur ?
 (A) વિભાવના (B) વિશેષોક્તિ
 (C) સમાસોક્તિ (D) વ્યાજસ્તુતિ
- (૧૦) વિશેષ અલંકાર કેટલા પ્રકારનો છે ?
- (10) How many types of the figure of speech 'વિશેષ' ?
 (A) ૨ (B) ૩
 (C) ૪ (D) ૫
- (૧૧) અર્થાલંકાર નિર્ણય કાવ્યપ્રકાશના કયા ઉલ્લાસનું નામ છે ?
- (11) Which chapter's name of Kavyaprakash - 'અર્થાલંકારનિર્ણય' ?
 (A) પહેલા (B) બીજા
 (C) ત્રીજા (D) દસમા
- (૧૨) કાવ્યલિંગ અલંકારના કેટલા પ્રકારો છે ?
- (12) How many types of the figure of speech 'કાવ્યલિંગ' ?
 (A) ૨ (B) ૩
 (C) ૪ (D) ૬

- (૧૩) તાત્પર્યાર્થને કોણ સ્વીકારે છે ?
 (13) Which scholar accepts 'તાત્પર્યનિર્ણય' ?
 (A) કુમારિલ ભટ્ટ (B) પ્રભાકર
 (C) બૌદ્ધો (D) ન્યાયવાદીઓ
- (૧૪) મુખે નિન્દા સ્તુતિર્વા રૂઢિરન્યથા ।
 (14) મુખે નિન્દા સ્તુતિર્વા રૂઢિરન્યથા ।
 (A) વિશેષઃ (B) સમાસોક્તિઃ
 (C) વ્યાજસ્તુતિ (D) વિશેષોક્તિઃ
- (૧૫) કાવ્યપ્રકાશમાં સંકેતવિષયક કેટલા મતો છે ?
 (15) How many opinions about sanketa in Kavyaprakash ?
 (A) ૩ (B) ૪
 (C) ૫ (D) ૬
- (૧૬) વ્યંજના વ્યાપારયુક્ત શબ્દને શું કહેવાય ?
 (16) What we may call the word with 'વ્યંજનાવ્યાપાર' ?
 (A) વ્યંજક (B) વાયક
 (C) લાક્ષણિક (D) સંકેત
- (૧૭) અભિહિતાન્વયવાદના પુરસ્કર્તા કોણ છે ?
 (17) Who is the pioneer of 'અભિહિતાન્વયવાદ' ?
 (A) પ્રભાકર (B) નૈયાયિકો
 (C) કુમારિલ ભટ્ટ (D) બૌદ્ધો
- (૧૮) બીજા અર્થની સિદ્ધિ માટે સ્વઅર્થનો ત્યાગ થાય ત્યારે કઈ લક્ષણા બને છે ?
 (18) Which kind of 'લક્ષણા' is formulated when for the manifestation of 'અન્ય અર્થ' where the nonconsideration of સ્વ અર્થ occurs ?
 (A) લક્ષણ લક્ષણા (B) ઉપાદાન લક્ષણા
 (C) સારોપા (D) સાધ્યવસાના
- (૧૯) સંકેત વિષયક વૈચારકશોનો કયો વાદ છે ?
 (19) Which kind of doctrine is made by the grammarians about the Sanket.
 (A) અપોહવાદ (B) જાતિવાદ
 (C) વ્યક્તિવાદ (D) જાત્યાદિવાદ
- (૨૦) દસમા ઉલ્લાસમાં મુખ્ય કયો વિષય ચર્ચિત છે ?
 (20) Which main subject is depicted in 10 chapter of Kavyaprakash ?
 (A) છંદ (B) અલંકાર
 (C) રસ (D) ઉદાહરણ

- २ 'लक्षणा तेन षड्विधा' यर्थो. १०
 2 Discuss 'लक्षणा तेन षड्विधा' 10
- अथवा/OR**
- २ 'तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित्' यर्थो.
 2 Discuss 'तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित्'.
- ३ 'अभिधामूला व्यञ्जना' पर सविस्तर नोध लपो. १०
 3 Write detailed note of 'अभिधामूला व्यञ्जना'. 10
- अथवा/OR**
- ३ आकांक्षा – योग्यता – संनिधिः यर्थो.
 3 Discuss - आकांक्षा – योग्यता – संनिधिः ।
- ४ (अ) नीचेनाभांथी कोष्ठपण्ण भे अलंकारो उदाहरण आपी सभज्जवो : ८
 4 (A) Discuss any two figures of speech a with example : 8
- (१) व्याजोक्तिः ।
 (२) समासोक्तिः ।
 (३) काव्यलिङ्गम् ।
 (४) अर्थान्तरन्यासः ।
- (ब) नीचेनाभांथी कोष्ठपण्ण भे अलंकार सभज्जवो : ८
 (B) Explain any two Alankars of the following : 8
- (१) क्व सूर्यप्रभवो वंशः क्व चाल्पविषया मतिः ।
 तितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम् ॥
 (२) स एकस्त्रीणि जयति जगन्ति कुसुमायुधः ।
 हरतापि तनुं यस्य शंभुना न हतम् बलम् ॥
 (३) कुसुमितलताभिरहताप्यधत्तरुजमलिकुलैरदष्टापि ।
 परिवर्तते स्म नलिनीलहरीभिरलोलिताप्यधूर्णत सा ॥
 (४) गृहिणी सचिवः सखी मिथः प्रियशिष्या ललिते कलाविधौ ।
 करुणाविमुखेन मृत्युना हरता त्वां वद किं न मे हतम् ॥
- ५ नीचेनाभांथी कोष्ठपण्ण भे सविस्तर सभज्जवो : १४
 5 Write critical notes on any two of the following : 14
- (१) सर्वेषां प्रायशोऽर्थानां व्यञ्जकत्वमपीष्यते ।
 (२) क्रियायाः प्रतिषेधेऽपि फलव्यक्तिर्विभावना ।
 (३) साक्षात् संकेतितं योऽर्थमभिधते स वाचकः ।
 (४) गौ शुक्लश्चलो डित्थः इत्यादौ चतुष्टयी शब्दानां प्रवृत्तिः इति महाभाष्यकारः ।